

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

*ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ*

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

4 Οκτωβρίου 2003

Ρώμη

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, κ. PAT COX
ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ**

05/S-2003

Γενική Διεύθυνση Προεδρίας

(Intranet) <http://www.europarl.ep.ec/bulletins> (Special Edition 2003)
(Internet) <http://www.europarl.eu.int/bulletins> (Special Edition 2003)

\\EPADES\PUBLIC\SOMMET\Rome

ΟΜΙΛΙΑ

του Pat Cox

στην Έκτακτη Σύνοδο Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων της ΕΕ

για το άνοιγμα της Διακυβερνητικής Διάσκεψης

Ρώμη, 4 Οκτωβρίου 2003

Εκφωνηθείσα ομιλία

Κύριε Πρόεδρε,

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω, εσάς και τους συναδέλφους σας, που με καλέσατε να συμμετάσχω για πρώτη φορά σε Διακυβερνητική Διάσκεψη, καθώς και για τις ρυθμίσεις που επεξεργαστήκατε και που επιτρέπουν στο Κοινοβούλιο να συμμετάσχει πλήρως στις υπό εξέλιξη εργασίες.

Οφείλω συγχαρητήρια κατ' αρχάς σε εσάς και τους συναδέλφους σας της Ιταλικής Προεδρίας για την ταχεία σύγκληση της Διακυβερνητικής Διάσκεψης. Έχετε καταρτίσει ένα φιλόδοξο χρονοδιάγραμμα, με την ελπίδα να ολοκληρωθούν οι εργασίες στο τέλος του έτους. Εμείς στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστηρίζουμε απολύτως αυτό το στόχο.

Την περασμένη εβδομάδα στο Στρασβούργο ταχθήκαμε, με πλειοψηφία 3 προς 1, υπέρ της σύγκλησης αυτής της Διάσκεψης και υπέρ του έργου της Συνέλευσης.

Επιτρέψτε μου να αναφέρω ένα απόσπασμα από το ψήφισμά μας:

"Παρά ορισμένους περιορισμούς και αντιφάσεις, θα πρέπει να εξαρθεί το αποτέλεσμα των εργασιών της Συνέλευσης, το οποίο συνιστά ιστορικό βήμα, προκειμένου η Ευρωπαϊκή Ένωση να καταστεί δημοκρατικότερη, αποτελεσματικότερη και διαφανέστερη".

Εννοείται ότι οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου δεν θεωρούν το σχέδιο συντάγματος τέλει από κάθε άποψη και σε κάθε λεπτομέρεια. Κάθε άλλο. Θα μας ήταν μάλιστα πολύ εύκολο να καταρτίσουμε μακροσκελέστατο κατάλογο με αιτήματα για τροποποίηση. Όμως, υιοθετήσαμε μια ωριμότερη πραγματιστική στάση και αποφύγαμε τον πειρασμό. Κρίναμε ότι η Συνέλευση είχε εξετάσει σοβαρά όλες τις επιλογές, τις εκατοντάδες απόψεις που εκφράστηκαν από τα μέλη της, τις πολυάριθμες ιδέες που υποβλήθηκαν από την κοινωνία των πολιτών. Η Συνέλευση κατέληξε σε έναν εύλογο συμβιβασμό, τον οποίο ενέκρινε με ευρεία συναίνεση.

Δύο ερωτήματα κυριάρχησαν στη σκέψη μας:

Το σχέδιο συνταγματικής συνθήκης επί του οποίου θα εργασθεί τώρα η παρούσα Διάσκεψη αποτελεί άραγε βελτίωση σε σχέση με τις ισχύουσες διατάξεις της Συνθήκης; Η απάντηση είναι ένα αναντίρρητο "ναι".

Το σχέδιο μεταρρυθμίζει τα θεσμικά όργανα, τα κάνει περισσότερο αποτελεσματικά και, κατά συνέπεια, καλύτερα εξοπλισμένα να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της διευρυμένης Ευρώπης. Μας προσφέρει νέους μηχανισμούς για να αντεπεξέλθουμε στις νέες ευκαιρίες και τις νέες απειλές του σύγχρονου κόσμου. Προσφέρει στην Ένωση μια ταυτότητα, μια σαφήνεια σκοπού, μια διαφανή διαδικασία λήψης αποφάσεων. Δίνει την καλύτερη μέχρι στιγμής απάντηση στο ερώτημα του καταμερισμού των αρμοδιοτήτων στην Ευρώπη.

Το δεύτερο ερώτημα που θέσαμε ήταν: μπορεί το παρόν σύνταγμα να αντέξει στον χρόνο ή είναι απλώς μια ακόμη εμβλωματική λύση μέχρι την επόμενη Διακυβερνητική Διάσκεψη;

Βέβαια, κανείς δεν μπορεί να απαιτεί μια συνθήκη που εγκρίνεται σήμερα να έχει οριστικό και αμετάκλητο χαρακτήρα για πάντα, όμως όλες οι προηγούμενες συνθήκες μας είχαν μέσα τους τα σπέρματα της απαρχαίωσής τους και έτσι η Ένωση αναγκάστηκε να αναλίσκεται σε διαρκείς μικροδιορθώσεις των συνταγματικών της διατάξεων. Θα ήταν θαυμάσιο επίτευγμα αν μπορέσουμε να αφήσουμε πίσω μας την αέναη θεσμική ενδοσκόπηση. Γιατί; Διότι τότε θα μπορέσουμε να αποδεσμεύσουμε και αφιερώσουμε όλες τις δυνάμεις μας στην υπηρεσία του βασικού δημόσιου σκοπού μας, που είναι η βελτίωση της καθημερινής ζωής των συμπολιτών μας. Το σχέδιο της Συνέλευσης μας δίνει μια ευκαιρία να ξεφύγουμε από τον κύκλο της ενδοσκόπησης και να χαράξουμε την πορεία της Ευρώπης για το προβλέψιμο μέλλον.

Πρόκειται για μια καθοριστική στιγμή για όλους μας, για τους πολιτικούς ηγέτες και τους ευρωπαίους πολίτες, για την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο.

Κι έτσι, ύστερα από ώριμη σκέψη, σας απευθύνουμε την εξής έκκληση: σεβαστείτε το πνεύμα της Συνέλευσης, μείνετε πιστοί στην ουσία των αποτελεσμάτων της.

*
* *

Φυσικά, η Διακυβερνητική Διάσκεψη δεν πρέπει να αποκλείσει οποιεσδήποτε δυνατότητες για βελτίωση και διασαφήνιση του κειμένου. Αυτό που με βρίσκει αντίθετο θα ήταν να αποδουθείτε σε μια διαδικασία αποδόμησης της εύθραυστης συναίνεσης που επετεύχθη από τον Πρόεδρο Giscard d'Estaing και τους συναδέλφους του.

Όπως ακριβώς οι ευρωπαίοι βουλευτές μας στη Συνέλευση χρειάστηκε να κάνουν συμβιβασμούς οι οποίοι μπορεί να απογοήτευσαν τις φιλοδοξίες και να διέψευσαν τις ελπίδες ορισμένων από τους πιο φιλόδοξους ειδικούς σε θεσμικά θέματα συναδέλφους μας, ελπίζω ότι και τα κράτη μέλη θα κινηθούν στο ίδιο πνεύμα συμβιβασμού, το οποίο επέδειξαν οι δικοί σας εκπρόσωποι - κυβερνητικοί και κοινοβουλευτικοί - στη Συνέλευση για λογαριασμό σας.

Φυσικά γύρω από το τραπέζι υπάρχουν πολλά μελλοντικά και επίδοξα κράτη μέλη. Εάν το καθένα προτείνει ένα ή δύο σημεία για αλλαγή, το συνολικό άθροισμα όλων αυτών των διαφοροποιήσεων θα αναιρέσει στην ουσία τις εργασίες της Συνέλευσης, καθιστώντας το έργο της κενό γράμμα.

Πολλά θα εξαρτηθούν από το πνεύμα των εργασιών σας. Ελπίζω ότι μέσα από τις εργασίες σας και τα δημόσια σχόλιά σας σχετικά με τα διακυβευόμενα ζητήματα, οι συμπολίτες μας θα μπορέσουν να αναγνωρίσουν ότι όλοι προσεγγίζουν το θέμα εποικοδομητικά και με επιθυμία να υπάρξει επιτυχία. Κανείς εταίρος αυτού του διαλόγου δεν πρέπει να αισθάνεται ότι άλλοι του επιβάλλουν την άποψή τους ή ότι κάποια ομάδα κρατών μελών συμπαρατάσσεται εναντίον του. Εάν επικρατήσει το κλίμα ότι απειλούνται ζωτικά εθνικά συμφέροντα, υπάρχουν δύο κίνδυνοι. Ο πρώτος είναι ότι τελικά, και κατά πάσα πιθανότητα αργά τη νύχτα, θα ξαναγυρίσουμε στην παλιά πολιτική του παζαρέματος πίσω από κλειστές πόρτες, δηλαδή ακριβώς στο σενάριο που θελήσατε

να αποφύγετε εγκρίνοντας τη μέθοδο της Συνέλευσης. Δεύτερον, εάν τώρα τεθούν νέα ζητήματα, δεν αποκλείεται να δημιουργήσουμε υπερβολικές προσδοκίες ή να υποδαυλίσουμε τους φόβους της κοινής γνώμης με αποτέλεσμα, έστω κι αν επιτευχθούν οι απαραίτητοι συμβιβασμοί, να γίνει πολύ δυσκολότερη στη συνέχεια η διαδικασία κύρωσης της Συνθήκης, αφού την υπογράψετε.

Ας κοιτάξουμε ψηλότερα, ας τολμήσουμε να προσεγγίσουμε το έργο μας με νέο, διαφανή τρόπο: λοιπόν, ναι στην ενίσχυση του έργου της Συνέλευσης, όχι στην επανάληψη της Νίκαιας. Και να μην ξεχνάμε το επόμενο στάδιο, δηλαδή την προετοιμασία της κοινής γνώμης για την κύρωση της νέας Συνθήκης στα 25 κράτη μέλη μας.

Οι προετοιμασίες που έγιναν για αυτήν εδώ την Διακυβερνητική Διάσκεψη διέφεραν σε ποιότητα και σε ένταση από όλες τις προηγούμενες. Στη Συνέλευση συμμετείχαν κορυφαίοι πολιτικοί από τις κυβερνήσεις μας, από τα εθνικά μας κοινοβούλια και από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Όλοι αυτοί εργάστηκαν σκληρά για το έργο αυτό επί 17 μήνες. Εργάστηκαν με διαφάνεια. Τα εθνικά κοινοβούλια συμμετείχαν στην ευρωπαϊκή οικοδόμηση περισσότερο παρά σε οποιοδήποτε προηγούμενο στάδιο στην ιστορία μας.

Αν τώρα επανέλθουμε στην αφετηρία, ορισμένοι θα θεωρήσουν ότι το έργο της Συνέλευσης ήταν προπέτασμα καπνού. Οι βουλευτές των εθνικών κοινοβουλίων έπαιξαν τόσο ζωτικό ρόλο στις εργασίες· ενημέρωναν την κοινή γνώμη που μπορούσε να παρακολουθεί, βήμα προς βήμα, κάθε φάση των εργασιών της Συνέλευσης, έχοντας πρωτοφανή πρόσβαση σε συζητήσεις υψηλότερης ποιότητας για το μέλλον της Ευρώπης. Πώς λέτε ότι θα αντιδράσει η κοινή γνώμη αν εμείς εδώ αναιρέσουμε το έργο της Συνέλευσης, πίσω από κλειστές πόρτες, και καταλήξουμε σε έναν θλιβερό ελάχιστο κοινό παρονομαστή;

Και ακριβώς αυτή τη στιγμή που η αποστολή της Ευρώπης στις διεθνείς υποθέσεις είναι σημαντικότερη από ποτέ άλλοτε, που οι προσδοκίες των εταίρων μας είναι μεγαλύτερες από ποτέ άλλοτε, πώς λέτε ότι θα ερμήνευαν οι εταίροι μας μια αποτυχία μας εδώ; Έχουμε την ευκαιρία να αποδείξουμε στον εαυτό μας και στον ευρύτερο κόσμο, τη σοβαρότητά μας και την ετοιμότητά μας να αναλάβουμε πρωτοπόρο ρόλο στις διεθνείς υποθέσεις.

*
* *

Αλλά, όπως είπα προηγουμένως, ασφαλώς υπάρχει περιθώριο για βελτιώσεις και διευκρινίσεις οι οποίες δεν διαταράσσουν τη βασική ισορροπία του κειμένου της Συνέλευσης. Η ελπίδα μας είναι ότι θα γίνουν ορισμένες διευκρινίσεις που θα ενισχύσουν και συμπληρώσουν τις ήδη πραγματοποιηθείσες προόδους. Θα αρκεστώ σε τρία παραδείγματα:

Χαιρετίζουμε τις αλλαγές που προτείνονται για την Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τη συνέχεια της Προεδρίας, και τον κορυφαίο ρόλο στην οργάνωση των εργασιών του Συμβουλίου σε μια Ευρώπη με 25 και περισσότερα κράτη μέλη.

Πρέπει όμως να αποφύγουμε τη σύγχυση σε σχέση με τους αντίστοιχους ρόλους της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Προεδρίας της Επιτροπής. Οι μεταρρυθμίσεις του Συμβουλίου δεν πρέπει να υπονομεύσουν την εξουσία ή την συλλογικότητα της Επιτροπής. Για το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χρειαζόμαστε έναν πρόεδρο διοικητικού συμβουλίου όχι έναν αρχηγό νέου κράτους.

Χρήσιμο θα ήταν να γίνουν διευκρινίσεις σε σχέση με τις εσωτερικές δομές του Συμβουλίου και τις νέες συνθέσεις του Συμβουλίου. Πρέπει επίσης να θιγεί το ζήτημα της οργάνωσης των προπαρασκευαστικών σωμάτων του Συμβουλίου. Δεν είναι ανάγκη όλα αυτά να προδιαγράφονται λεπτομερώς στη Συνθήκη, θα πρέπει όμως να έχουμε έτοιμες απαντήσεις στα ερωτήματα που ασφαλώς θα ανακύψουν.

*
* *

Μίλησα προηγουμένως για το πνεύμα και τις μεθόδους εργασίας της Συνέλευσης. Μου επιτρέπετε ορισμένα σχόλια για τις μεθόδους εργασίας της ΔΚΔ;

Όπως είπα νωρίτερα, αυτή η ΔΚΔ έχει προπαρασκευαστεί καλύτερα από οποιαδήποτε άλλη. Η Προεδρία ασφαλώς έχει δίκιο όταν θέλει να εξασφαλίσει ότι όλα τα πολιτικά θέματα θα αντιμετωπιστούν πολιτικά και σε πολιτικό επίπεδο, από υπουργούς και επικεφαλής κυβερνήσεων, οι οποίοι είναι υπόλογοι στα κοινοβούλιά τους και στην κοινή γνώμη.

Η δημόσια ανταλλαγή απόψεων για το μέλλον της Ευρώπης δεν πρέπει να διακοπεί. Οι συμπολίτες μας μέχρι στιγμής μπορούσαν να παρακολουθούν την πρόοδο· πρέπει να συνεχίσουν να έχουν πρόσβαση σε αυτή τη ζωτική συζήτηση. Χαιρετίζω την πρωτοβουλία της ιταλικής κυβέρνησης να δημοσιοποιεί αμέσως στο Διαδίκτυο όλα τα έγγραφα της Διάσκευσης.

Η πλήρης συμμετοχή των εθνικών κοινοβουλίων σε όλες τις φάσεις είναι απολύτως απαραίτητη για την επιτυχία της διαδικασίας. Πρόσφατα έστειλα επιστολή στους συναδέλφους μου, τους προέδρους των εθνικών κοινοβουλίων, προτείνοντας οι αρμόδιες επιτροπές μας να οργανώσουν κοινές συνεδριάσεις για την παρακολούθηση της προόδου της ΔΚΔ και την αξιολόγηση των πεπραγμένων της. Ήδη έχουν προγραμματιστεί από τώρα έως τα μέσα Δεκεμβρίου τέσσερις με πέντε συνεδριάσεις. Η συμμετοχή του προεδρεύοντος στις συνεδριάσεις αυτές θα είναι πολύτιμη συνεισφορά.

Αν καλέσατε εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου να συμμετάσχουν εδώ, καθώς και σε όλες τις συνεδριάσεις σε υπουργικό επίπεδο, το κάνατε επειδή αναγνωρίσατε ότι στόχος μας είναι να συμμετάσχουμε όχι ως κάποιο είδος 26ου κράτους μέλους αλλά ως πολιτικός εταίρος προσηλωμένος στην επιτυχία της Ένωσης και στην εκπόνηση μιας συνταγματικής συνθήκης. Αναγνωρίσατε δηλαδή ότι η μεταρρύθμιση της Ένωσης απαιτεί διπλή νομιμοποίηση, τόσο από τα κράτη μέλη όσο και από τους λαούς των κρατών μελών. Σε τελική ανάλυση, η κοινοβουλευτική συμμετοχή είναι απολύτως απαραίτητη για τη διαδικασία της κύρωσης. Με αυτό το πνεύμα θα συμμετάσχουμε στις συνεδριάσεις ο Iñigo Mendez de Vigo, ο Klaus Hänsch και εγώ.

*
* *

Από την πλευρά μου, γνωρίζετε ότι όταν επιτευχθεί συμφωνία και έχουμε πλέον μια νέα Συνθήκη και ένα σύνταγμα για την Ευρώπη, εγώ προσωπικά θα απευθυνθώ στους πολίτες και θα κάνω εκστρατεία υπέρ αυτής της Συνθήκης. Το Κοινοβούλιο θα είναι πολύτιμος σύμμαχος στη διαδικασία της κύρωσης, μεταξύ άλλων επειδή αυτή θα αποτελέσει το εστιακό σημείο για τις προσεχείς ευρωπαϊκές εκλογές μας. Αλλά, για να γίνει αυτό, χρειαζόμαστε μια καλή συνταγματική συνθήκη, που να βασίζεται στο έργο της Συνέλευσης, ενώ παράλληλα πρέπει οι εργασίες μας να διεξαχθούν με ανοιχτό και εποικοδομητικό πνεύμα. Να μην λησμονήσουμε επίσης ότι πρέπει να τηρήσουμε το χρονοδιάγραμμα.

Το έργο που αναλαμβάνουμε είναι ηπειρωτικής κλίμακας. Το μέγεθος της αποστολής μας είναι τόσο μεγάλο που δεν θα κατορθώσουμε να φτάσουμε ποτέ στο κοινό ευρωπαϊκό μέλλον μας αν το βλέμμα μας είναι συνεχώς προσηλωμένο στο παρελθόν. Θα φτάσουμε τους στόχους μας μόνο αν κοιτάζουμε μπροστά, με πνεύμα συμβιβασμού και με θέληση να πετύχουμε.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Συνερχόμενοι στη Ρώμη κατά την έναρξη της Διακυβερνητικής Διάσκεψης (ΔΔ) για την αναθεώρηση των συνθηκών, οι Αρχηγοί Κρατών και Κυβερνήσεων των κρατών μελών, των υπό ένταξη και των υποψηφίων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, ο Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης :

- επιβεβαιώνουν ότι η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης αποτελεί τον ουσιαστικό απώτερο σκοπό της ηπείρου μας και αποτελεί το κύριο εργαλείο για ένα αποτελεσματικότερο ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη διεθνή σκηνή και για την ενίσχυση της ειρήνης, της δημοκρατίας, της ευημερίας και της αλληλεγγύης σε όλα τα κράτη μέλη,
- υπογραμμίζουν ότι η επικείμενη διεύρυνση αποτελεί ιστορική καμπή, καθιστά την Ένωση πλουσιότερη όσον αφορά την ταυτότητα και τον πολιτισμό της, επεκτείνει τη δυνατότητα προώθησης των κοινών αξιών και προσδίδει βαρύτητα και κύρος στο ρόλο της Ευρώπης στον Κόσμο,
- επιβεβαιώνουν τη μεγάλη αξία της προσπάθειας να αποκτήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση ένα Συνταγματικό Χάρτη που θα βασίζεται στην ισότητα των κρατών μελών, των λαών και των πολιτών, και θα εγγυάται την αποτελεσματικότητα και τη συνοχή του ρόλου της Ένωσης στον κόσμο, θεωρούν δε το σχέδιο Συνθήκης της Συνέλευσης ως μία καλή εναρκτήρια βάση για τις εργασίες της Διακυβερνητικής Διάσκεψης,
-
- επαναλαμβάνουν την ευχή να ολοκληρωθούν εγκαίρως οι εργασίες για το Σύνταγμα, πριν τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τον Ιούνιο 2004, έτσι ώστε να μπορέσουν οι ευρωπαίοι πολίτες να ψηφίσουν γνωρίζοντας ποια θα είναι η μελλοντική αρχιτεκτονική της Ένωσης,
- τονίζουν ότι η έγκριση μιας Συνταγματικής Συνθήκης θα αποτελεί θεμελιώδη σταθμό στην πορεία για μία Ευρώπη με περισσότερη συνοχή και μεγαλύτερη επιρροή, πιο διαφανή και δημοκρατική, πιο αποτελεσματική και προσιτή στους πολίτες, διαπνεόμενη από τη βούληση να προαγάγει πανανθρώπινες αξίες, κυρίως μέσω της συνεργασίας με τους πολυμερείς διεθνείς οργανισμούς και επιβεβαιώνοντας αρραγείς και ισότιμες διατλαντικές σχέσεις,
- αποδίδουν φόρο τιμής, την παραμονή αυτής της πολύ σημαντικής μετάβασης, σε όλους εκείνους οι οποίοι, από τη λήξη του πολέμου μέχρι σήμερα, γαλουχήθηκαν με τα ευρωπαϊκά ιδεώδη και επένδυσαν με διορατικότητα τις δυνάμεις τους στην υπόθεση της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης: από τους Ιδρυτές των αρχικών Κοινοτήτων μέχρι τους πολιτικούς αρχηγούς των κρατών μελών που συνέχισαν και ανέπτυξαν το έργο, τους απλούς πολίτες και, κυρίως, τους νεότερους που θα κληθούν να διαμορφώσουν το πρόσωπο και την ταυτότητα της Ευρώπης του αύριο.